

Ma Lakitelek nevének említését is nehezményezik a helyiek. Pedig egykoron büszkén emlegették. Ahogy Lezsák Sándorét is, aki már nem fér föl az MDF dicsőségtáblájára. De ok ezúttal nem kertelnek: az alapító atyák egyikének aligha nem távoznia kell a fórumból.

BÁNYAI GYÖRGY húzott ívet az alapítás és a várható búcsú között.

Elvitatja a Lakitelek elnevezés használatát a magát a településsel fémjelző munkacsoporttól a helyi polgármester, a független Varga Sándor. Mert szerinte a hozzájuk tapadó politikai cselekvési szegénység hozta a községre is. És hogy Lakitelek említése az árusítás szinonimája lett. Nagy kérdés: Lezsák Sándor közölheti-e ezentúl, hogy lakiteleki lakos. Egyébiránt: lakossági (polgári) véleményt tolmácsolt a falu első közméltósága. E szerint Lezsák Sándor nem lakos (polgár). Vagy nem lakiteleki.

– Támogatjuk Lakitelek polgárait abban, hogy szerezzék vissza nevüket, és ne hagyják, hogy a politika a szótárába felvegye – reagált a fejleményre Csáky András, az MDF választmányának elnöke, az „ibolyisták”

egyik prominense. – A politikának semmi köze Lakitelekhez. Lakitelek a lakitelekieké, ahogy az MDF az MDF-eseké.

A kör bezárult.

Igen: az MDF az MDF-eseké. Eszerint Lezsák Sándor már nem az. Pedig még ki sem zárták. Ez még nyilván hátra van. Ám hogy a politika felvegye-e szótárába a nevet? Ezen már túl vagyunk néhány éve.

Nagy kérdés persze, hogy Lezsák mennyiben testesíti meg a mai fórumot. Kevésbé. És az eredetét? Van, aki azt mondja: telkét és a sátrát, s az első belépéseket jegyző spirálfüzetet (tagjegyzéket) ő adta – és ez nagy dolog volt 1987–88-ban. A szellemiséget azonban korántsem képviselte egyedül.

– Pedig belőlünk alakult az MDF – mondja egy ösfórumos.

Ámbár már ez is kérdéses, mit takar mindez. Az számít-e „ősnak”, aki részt vett az első, 1987-es összejövetelen, vagy az is, aki a következő esztendőben, a fórum megalakulásakor volt jelen Lakiteleken. Ez utóbbiak egyike némi ironiával fogalmaz:

– Láttam Lenint, de nem a helyszínen.

Akárhogy is: az MDF széles körű mozgalommá vált. Lezsák pedig hamar tempót veszített: amikor – a többiek között Csoóri Sándor és Szabad György által favorizált – Antall József vezérletével, az alapszervezetek vé-

Kiteless

leményének összegzése után, 1989-ben párttá formálódott a fórum. Ezt több alapító atyával – köztük az elnöki funkciójáról és tagságáról nyomban lemondó Bíró Zoltánnal együtt – ellenezte, ám kisebbségbe szorult. Mert ki gondolt 1987-ben, de akár csak '88-ban is pártalapításra? Épp ezért választották a harmadikutas (népi írók ihletésű) fórum nevet.

– Bizonyos mértékig érthető volt az idegenkedés a párt elnevezéstől – meséli egy régi fórumos. – Sokak agyán átfutott: hogy van ez, párttagok leszünk? Nézd a meghatározó rendszerváltó pártokat: szövetségek, fórumok. A kisgazdák meg a kereszténydemokraták vitték tovább a párt elnevezést. Néhány öreg még emlékezett, hogy pártagnak lenni régen nem is volt olyan szegény.

Most a Magyar Demokrata Fórum nevű politikai párt eltávolítaná egyik szülőatyját.

„Engem az MDF-ből sem kitelessélni, sem kizárni nem lehet” – írta közleményében Lezsák, miután ultimátumot kapott a választmánytól: vagy otthagyja a

fórumot, vagy fegyelmi eljárást indítanak ellene.

– Egy párt nem fulladhat bele a hagyományaiba – jelentette ki erre Boross Péter exminiszterelnök a Nap-kelében, Lezsákra is utalva. Így hát „megvonták a bizalmat”.

Egyébiránt 1996-ban épp Boross volt Lezsák fő támogatója. Visszalépve az elnökjelöltségtől, híveit arra kérte, voksoljanak rá – Szabó Iván ellenében.

– Lezsák Sándornak természetesen sokat kell szólnia '87–88-ról, többnyire ugyanis erről kérdezik – mondotta akkor a HVG-nek. – Ugyanakkor tudom, ő is tudja: modern, működőképes pártban kell gondolkod-

Lezsák Sándor 1969-ben költözött Lakitelekre. Nem tősgyökeres Töserdő környékén. Még az önálló Kispesten született. Életrajzában nem mulasztja el közölni, hogy a település akkoriban – 1949 őszén – még Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyéhez tartozott. Gimnáziumba – a Madáchba – már Nagy-Budapesten járt. Érettségi után kocsikísérő, rakodómunkás volt. Könyvtári segédként került látókörébe a határon túli magyarság: a Széchenyiben volt alkalmi tanulmányozni az idevonatkozó forrásokat. Akkor buzdított fel benne az ez irányú érdeklődés. Magyar-történelem szakon szerzett (tanári) diplomát, 1975-ben. Ekkor már a lakiteleki általános iskola tanára. Annak előtte hat esztendőig – képzés nélkül – tanyasi iskolában tanított. Tanteremtőként – másodállásban – a lakiteleki művázban is működött. Vendégeket hívott, színjátszó csoportot szervezett és rendezett, verselt. Sokat tett a kultúráért. A kitüntetést azonban tüntetőleg visszautasította. Irodalmi díjakat viszont szívesen átvett. A legrangosabb ezek közül a Pilinszky Jánosról elnevezett, amelyet már 1993-ban kapott meg. A Fiala István József Attila Körének vezetőjeként szervezett egy ritkán emlegetett, de említésre méltó találkozót Lakiteleken, 1979-ben. Ennek az első sátoros találkozónak a folyományaként létrejött egy valóban civil mozgalom 1987. szeptember 27-én. 181 ember ültette el a szervezet magját Lezsák kertjében.

